

Zdrs Heferlejeve: Minira preiskavo zlorab oblasti ob Kanglerju in Janši

S kršitvijo pravnega reda, ko bodo onemogočili začetek parlamentarne preiskave primera Kangler, bo vladajoča koalicija ta teden še okrepila sume, da so ob zlorabi oblasti, ko so temu politiku neustavno odvzeli mandat, zlorabljali tudi kriminalistično službo, tožilstvo in sodstvo za onemogočanje tekmecev. Zakaj bi sicer s kršenjem pravnega reda onemogočali parlamentarno preiskavo, ki jo je o ozadjih primera Kangler zahteval državni svet? Ni pa šlo le za **Franca Kanglerja**. Na zlorabe oblasti kaže tudi dogajanje v primeru **Janeza Janše**, kjer je ustavno sodišče že ugotovilo nepošteno sojenje, tudi zato, ker šefa vrhovnega sodišča **Branka Masleše** ni izločili iz odločanj v primeru Patria. Pri Janši pa so poslanci SMC, DeSUS in SD podobno kot levi del državnega sveta pri Kanglerju tudi zlorabili oblast in prekršili ustavno ureditev z odvzemom mandata. V obeh primerih je to razveljavilo ustavno sodišče.

Ustava zahteva, da preiskava mora biti

Po poslovniku, ki velja za preiskovalne komisije, bi državni zbor najpozneje na seji, ki se začne danes, moral imenovati člane preiskovalne komisije, ustanovitev je zahteval državni svet, da bi se preiskava primera Kangler takoj začela. A koalicijski poslanci so prejšnji teden v mandatno volilni

komisiji to onemogočili in odločanje prestavili. To so storili na predlog podpredsednice DZ Tine Heferle, ki je iz LMŠ. Ta je pojasnila, da prestavitev ustanavljanja komisije predlaga zaradi ostrih kritik sodstva in tožilstva čez to preiskavo. Generalni državni tožilec **Drago Šketa** je sprožil spor pred ustavnim sodiščem in zahteval začasno zadržanje veljavnosti ureditve, je opozorila. A ustavno sodišče doslej ni zadržalo členov, ki od poslancev zahtevajo, da morajo takoj imenovati člane preiskovalne komisije. Prestavljanje odločanja je zaradi tega kršitev pravnega reda in zloraba oblasti večine. Predlagala jo je Heferlejeva (LMŠ), koalicijska večina pa je kljub protestom iz SDS in NSi, da bo kršena pravna ureditev, ki ščiti manjšino in državni svet, prestavitev potrdila.

Močni politični pritiski, da bi preiskavo primera Kangler onemogočili so bili že julija, ko je državni zbor preiskavo odredil. Takrat je zlorabo večine, ki jo ima koalicija, da bi onemogočili preiskovanje, preprečil predsednik državnega zbora **Dejan Židan** (SD), ki je pravilno opozoril:

“Ustava je tukaj povsem jasna. Ko imamo zahtevo državnega sveta ali zahtevo tretjine poslancev, se komisija mora ustanoviti.”

O tem ne bo glasovanj, zbor se bo le seznanil, da je preiskava ustanovljena, je pritiske, da bi kršili ustavni red, zavrnil Židan.

Na posnetku sta predsednik Dejan Židan in podpredsednica državnega zbora Tina Heferle:

Predsednik in podpredsednica DZ Dejan Židan in Tina Heferle.

Alternativa, če preiskava ne bi bila odrejena, bi bila julija kršitev člena ustave, ki pravi:

“Državni zbor lahko odredi preiskavo o zadevah javnega pomena, mora pa to storiti na zahtevo tretjine poslancev državnega zbora ali na zahtevo državnega sveta. V ta namen imenuje komisijo, ki ima v zadevah poizvedovanja in preučevanja smiselno enaka pooblastila kakor pravosodni organi.”

Preiskavo je zahteval državni svet, da bi poslanci preverili ozadja propadlih kazenskih postopkov proti Kanglerju po tajnih nadzorih, ki jih je množično odrejal nekdanji sdvjevec in pozneje funkcionar Sove **Janez Žirovnik**. Dilema, ki jo bo

preverjala preiskava, je seveda, ali je bil v ozadju političen motiv in pritisk: spraviti Kanglerja kot župana z vrha drugega največjega mesta in iz državnega sveta in s tem oslabiti SLS in desnico. Kot je bil v primeru Patria proti **Janezu Janši** v ozadju najbrž interes onemogočiti desnico, da bi vladala državi.

Zlorabe oblasti pri Kanglerju in Janši

Pomembno dejstvo pri Kanglerju in Janši je, da ni šlo le za nekakšno neodvisno ravnanje policistov, tožilcev in sodnikov. Obema so z leve sredine z zlorabilo oblasti in kršenjem ustavne ureditve odvzeli mandata. Kanglerju z leve v državnem svetu svetniškega, Janši pa z levega dela dvorane državnega zbora poslanskega. Obe odločitvi so ustavni sodniki razveljavili kot kršitev ustave in zlorabo oblasti.

Pri Janši so vladajoči (SMC, DeSUS, SD) pozneje namerno celo razširili lažnivo manipulacijo, kako z odvzemom niso kršili ustavne ureditve in da je bila napaka, zaradi katere so mandat odvzeli Janši, v samem poslanskem zakonu. To ni bilo res. Bila je debela laž. Ustavno sodišče je ugotovilo, da zakon ni omogočal odvzema mandata in da ga je večina preprosto kršila. Tako je to zapisalo ustavno sodišče samo:

Drugi odstavek 82. člena Ustave dopušča možnost, da zakon določi, kdo ne sme biti izvoljen za poslanca (t. i. neizvoljivost). Zakonodajalec je ureditev tega vprašanja opustil, zato ne more zakonske določbe, ki sicer nesporno ureja predčasno prenehanje poslanskega mandata iz razlogov, ki so nastali šele med izvrševanjem mandata, z razlago pomensko raztegniti tako, da dopušča poseg v volilno pravico tudi iz razlogov, ki so nastali že v postopku kandidiranja. Taka razlaga bi pomenila prikrito vpeljavo pravil, ki dejansko učinkujejo kot neizvoljivost. Neizvoljivost je tako pomemben institut volilnega prava in je tudi sam po sebi tako hud poseg v pasivno volilno pravico, da bi moral biti izrecno in nedvoumno zakonsko urejen. Zato razlaga Državnega zbora, po kateri tretja alineja prvega odstavka 9. člena Zakona o poslancih dopušča prenehanje poslanskega mandata ne le v primerih, ko je ta razlog nastal med izvrševanjem mandata, temveč tudi v primerih, ko je obstajal in bil znan že v postopku potrjevanja kandidatur, pomeni nedopusten poseg v pravico do izvrševanja na volitvah pridobljenega mandata iz drugega odstavka 43. člena Ustave.

Je pa sodišče ugotovilo, da je poslanski zakon neustaven v delu, ko Janši ni zagotavljal učinkovitega sodnega varstva pred to zlorabo oblasti, ki jo je z odvzemom mandata zagrešila večina. Parlamentu so sodniki naložili, da mora zagotoviti poslancem, ki bi jim še kradli mandate, učinkovito možnost pritožiti se na sodišče.

To bi parlament moral storiti v letu dni. Najpozneje leta 2016.

Niso.

Od takrat s tem dodatno kršijo ustavo.

Ker je koalicijska večina prejšnji teden izglasovala predlog Heferlejeve, DZ ta teden članov preiskovalne komisije za primer Kangler verjetno ne bo imenoval, s čemer bo kršena poslovniška ureditev, ki od poslancev zahteva, da jih morajo imenovati takoj, ko odredijo parlamentarno preiskavo ali najpozneje na prvi naslednji seji.

Prva naslednja seja po julijski, ko je bila preiskava odrejena, se začneja danes. Končala pa se bo prihodnji teden,

ko bo izjemoma na koncu na poslanska vprašanja odgovarjal premier **Marjan Šarec**, ki je danes na obisku v ZDA.